

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.]
Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
BÝVALÁ DRUHÁ SEKCE
VĚC MEZL proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 27726/03)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

9. ledna 2007

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Mezl proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (bývalá druhá sekce), zasedající v senátu ve složení
pánové J.-P. COSTA, *předseda*,
I. CABRAL BARRETO,
R. TÜRMEŇ,
K. JUNGWIERT,
M. UGREKHELIDZE,
paní A. MULARONI,
E. FURA-SANDSTRÖM, *soudci*,
a pan S. NAISMITH, *zástupce tajemnice sekce*,
po poradě konané ve dnech 31. ledna a 5. prosince 2006,
vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 27726/03) směřující proti České republice, kterou na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) dne 23. srpna 2003 podal k Soudu pan Oldřich Mezl („stěžovatel“), občan České republiky.

2. Stěžovatele, jemuž byla poskytnuta právní pomoc, zastupuje paní K. Veselá-Samková, advokátka zapsaná v seznamu advokátů České advokátní komory. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm.

3. Stěžovatel poukazuje zejména na délku řízení o změně výchovy a rovněž na zásah do svého práva na respektování rodinného života spočívající v nemožnosti stýkat se s dcerou.

4. Stížnost byla přidělena druhé sekci Soudu (článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). V souladu s článkem 26 odst. 1 Jednacího řádu byl v rámci této sekce ustanoven k projednání případu senát (článek 27 odst. 1 Úmluvy).

5. Soud dne 1. listopadu 2004 pozměnil složení svých sekcí (článek 25 odst. 1 Jednacího řádu). Předmětná stížnost byla přidělena takto obměněné druhé sekci (článek 52 odst. 1 Jednacího řádu).

6. Rozhodnutím ze dne 31. ledna 2006 Soud prohlásil stížnost za částečně přijatelnou.

7. Po konzultaci stran senát rozhodl, že k meritornímu projednání stížnosti není nutné konat ústní jednání (článek 59 odst. 3 *in fine* Jednacího řádu); vláda předložila doplňující písemné stanovisko (článek 59 odst. 1 Jednacího řádu).

8. Soud dne 1. dubna 2006 pozměnil složení svých sekcí (článek 25 odst. 1 Jednacího řádu). Tuto stížnost však nadále projednával senát bývalé druhé sekce ve složení, v jakém zasedal před výše uvedeným datem.

SKUTKOVÝ STAV**I. OKOLNOSTI PŘÍPADU**

9. Stěžovatel se narodil v roce 1947, bydliště má v Praze.

10. V roce 1986 se z manželství stěžovatele s J. M. narodila D. M. V lednu roku 1993 stěžovatelova manželka opustila společnou domácnost a odvedla si D. M. s sebou. V únoru roku 1993 podala návrh na rozvod manželství.

11. Dne 28. dubna 1993 zahájil stěžovatel u Obvodního soudu pro Prahu 8 řízení ve věci výkonu rodičovské zodpovědnosti, v jehož rámci se domáhal, aby dítě bylo svěřeno do jeho výchovy. J. M. učinila totéž dne 5. května 1993.

12. Rozsudkem ze dne 30. září 1993 bylo manželství rozvedeno, výchova dítěte byla svěřena J. M. a stěžovateli stanovena vyživovací povinnost. Městský soud v Praze tento rozsudek potvrdil rozsudkem ze dne 3. května 1994, který nabyl právní moci dne 24. května 1994.

13. Již v prosinci roku 1993 podal stěžovatel návrh na vydání předběžného opatření o úpravě styku s dítětem. Dne 13. ledna 1994 se konalo ústní jednání.

14. Vzhledem k tomu, že mezi rodiči panovaly rozpory a že se stěžovatel nemohl s dcerou stýkat, zahájil soud z moci úřední dne 3. února 1994 řízení o úpravě styku s dítětem.

15. Dne 15. dubna 1994 byl soudu předložen znalecký posudek z oboru psychologie, podle kterého byli oba rodiče schopni nezletilou vychovávat, a přestože ji matka naprogramovala, byla nezletilá na styk s otcem připravena, neboť s ním neměla špatnou zkušenost. Znalec doporučil, aby se stěžovatel s dcerou stýkal nejprve jednou za dva týdny ve specializovaném zařízení. Dne 18. května 1994 sdělil opatrovník soudu, že vyhledal vhodné zařízení.

16. Ústní jednání konané dne 19. května 1994 bylo odročeno na 14. června 1994, kdy soud vyslechl znalce a vyžádal si další důkazy. Na jednání dne 27. září 1994 soud zastavil řízení o výkonu rodičovské zodpovědnosti pro dobu před rozvodem. Stěžovatel trval na tom, aby bylo rozhodnuto o jeho právu na styk s dítětem pro dobu po rozvodu.

17. Dne 20. října 1994 soud rozhodl, že stěžovatel je oprávněn stýkat se s dcerou jednou za měsíc ve specializovaném zařízení v přítomnosti J. M. a psychologa.

18. Dne 16. března 1995 Městský soud v Praze k odvolání obou rodičů rozšířil právo stěžovatele na styk s dcerou tak, že k setkání mělo docházet v centru dvakrát měsíčně v nepřítomnosti matky dítěte. Dle názoru soudu bylo v zájmu nezletilé co nejdříve obnovit kontakt s otcem, u něž nebyl na rozdíl od tvrzení stěžovatelovy bývalé manželky zjištěn žádný náznak agresivity vůči dítěti. Rozsudek nabyl právní moci dne 13. dubna 1995.

19. Vzhledem k nemožnosti dosáhnout výkonu svého práva na styk s dítětem podal stěžovatel v době od 19. května do 21. září 1995 sedm návrhů na výkon rozhodnutí.

20. Soud na ně reagoval dne 8. června 1995, když J. M. zaslal výzvu ve smyslu § 272 odst. 2 občanského soudního řádu. Rovněž požádal opatrovníka, aby přiměl matku k plnění jejích povinností.

21. Dne 12. června 1995 se stěžovatel setkal se svou dcerou v přítomnosti psychologa. K následujícímu setkání nedošlo, neboť je nezletilá odmítla. Opatrovník na doporučení psychologa navrhl přerušení styků v srpnu a září, aby bylo možné dítě náležitě připravit.

22. Dne 20. července 1995 soud zamítl návrh J. M. na zákaz styku stěžovatele s dítětem.

23. Dne 17. srpna 1995 byla J. M. za zmaření styků stěžovatele s dítětem v době od 12. června do 17. srpna 1995 uložena pokuta ve výši 500 Kč (18 €). K odvolání matky bylo toto rozhodnutí dne 14. listopadu 1995 zrušeno pro vady.

24. Po uzavření příslušného centra v září roku 1995 zahájil soud dne 12. října 1995 řízení o změně úpravy styku. V rámci tohoto řízení byl dne 31. října 1995 zamítnut další návrh matky na zákaz styku stěžovatele s dítětem. V říjnu a listopadu roku 1995 podal stěžovatel tři návrhy na výkon rozhodnutí o styku.

25. V říjnu roku 1995 vyzval opatrovník soud k dalšímu konání s ohledem na pokračující neplnění povinností ze strany matky. Dne 5. prosince 1995 pak navrhl, aby byl nad výchovou nezletilé stanoven dohled.

26. V době od 17. ledna do 12. června 1996 se konalo celkem sedm ústních jednání, z nichž dvě byla pro nemoc J. M. odročena.

27. Soud dne 27. června 1996 ustanovil znalce z oboru dětské psychiatrie. Ten však dne 5. září 1996 požádal o zproštění svého úkolu a dne 3. ledna 1997 byl jmenován znalec nový.

28. Námitka podjatosti vznesená stěžovatelem dne 19. července 1996 byla městským soudem dne 11. listopadu 1996 zamítnuta.

29. Stěžovatel dne 9. srpna 1996 podal soudu návrh na svěření dítěte do své výchovy a na zbavení J. M. jejích rodičovských práv.

30. Na počátku března 1997 byl soudu předložen znalecký posudek. Podle znalců nebylo nutné stěžovatele, který velmi trpěl tím, že svou dceru nemůže vídat a své rodičovské povinnosti plnil, vylučovat z výchovného vlivu na nezletilou. Obnovení styků bylo naopak pro harmonický rozvoj nezletilé nezbytné za předpokladu, že ji k tomu bude matka náležitě připravovat. Pozitivní zkušenost s otcem totiž může změnit odmítavý postoj dítěte, převzatý od matky.

Znalci byli vyslechnuti na jednáních konaných ve dnech 7. a 28. dubna 1997.

31. Rozsudkem ze dne 5. května 1997 obvodní soud zamítl návrh J. M. na zákaz styku otce s dítětem, jakož i návrh stěžovatele na svěření dítěte do jeho výchovy. Úpravu styku však změnil tak, že stěžovatel se mohl stýkat s dcerou dvakrát měsíčně, přičemž předávání dítěte mělo zpočátku probíhat v přítomnosti sociálních pracovníků. Aby obnovení vztahů mezi stěžovatelem a dcerou nebylo ztěžováno spory a nevraživostí mezi rodiči, byl nad výchovou nezletilé u matky ustanoven dohled. Oba rodiče podali odvolání, která doplnili v červnu roku 1997. Stěžovatel žádal o svěření nezletilé do své výchovy nebo o rozšíření styku s ní.

32. Dne 14. května 1997 soud rozhodl, že matce neuloží pokutu, protože nebylo možné se domnívat, že by pouze ona byla odpovědná za neuskutečnění styků v době od 12. června do 16. října 1995.

33. V závěru ústního jednání konaného dne 29. srpna 1997 soud zamítl návrh stěžovatele, aby rozhodnutí o úpravě styku bylo vykonatelné ještě před nabytím právní moci.

34. Městský soud dne 11. listopadu 1997 potvrdil rozsudek ze dne 5. května 1997 v části, v níž byly zamítnuty jednotlivé návrhy rodičů, a stěžovateli přiznal širší právo na styk, a sice jednou týdně. Soud rovněž zdůraznil roli matky v rozvíjení pozitivního postoje dítěte vůči otci a dodal, že pokud by tak nečinila, mohlo by být její chování považováno za zneužívání rodičovských práv. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 8. ledna 1998.

35. Městský soud dne 19. listopadu 1997 změnil rozhodnutí ze dne 14. května 1997 a uložil J. M. pokuty ve výši 500 Kč (18 €) za každý zmařený styk ve dnech 12. a 19. června 1995. Soud mimo jiné uvedl, že po dobu letních prázdnin lze uplatňovat jiný režim, než jaký byl stanoven v jeho rozhodnutí, a že v září a říjnu roku 1995 se styky neuskutečnily z objektivních příčin.

36. Podle zprávy vypracované dne 2. února 1998 sociální asistentkou, která byla přítomna pokusům o styk stěžovatele s dcerou, bylo zjevné, že dítě je již několik let naváděno proti otci a že je matka na styk s ním nepřipravovala. Dne 26. ledna 1998 nicméně setkání proběhlo bez vážnějších problémů.

37. Dne 5. února 1998 byla J. M. zaslána další výzva.

38. Dne 15. února 1998 se nezletilá obrátila na krizové centrum, kde u ní psychiatr zjistil psychické trauma z vynucovaného styku s otcem. Doporučil jí individuální psychoterapii a kontaktoval otce, který údajně odmítl spolupracovat.

39. Stěžovatelova dcera se dne 16. února 1998 odmítla s otcem i přes přítomnost psychologky (s čímž stěžovatel nesouhlasil) setkat a dne 24. února 1998 s ním pobyla jen krátce.

40. Dne 3. března 1998 podal stěžovatel proti rozhodnutí ze dne 19. listopadu 1997 ústavní stížnost. S odvoláním na své právo na soudní ochranu se ohradil proti tomu, že J. M. nebyla uložena pokuta za zmaření styků s dítětem v průběhu letních prázdnin v roce 1995.

41. Dne 24. března 1998 podal stěžovatel návrh na výkon rozhodnutí a vznesl námitku podjatosti soudce. Městský soud jeho námitku dne 27. dubna 1998 zamítl.

42. Ve dnech 1. června, 9. července a 25. srpna 1998 podal stěžovatel návrhy na výkon rozsudku ze dne 11. listopadu 1997. K jeho návrhům se připojil opatrovník dítěte, který soudu sdělil, že se styky od ledna roku 1998 neuskutečňují.

43. V návaznosti na podněty stěžovatele a jeho zmocněnce navrhla příslušná soudkyně své vyloučení z projednání věci, s čímž městský soud vyslovil dne 29. července 1998 souhlas. Dne 10. srpna 1998 byla věc přidělena jiné soudkyni.

44. Dne 17. srpna 1998 předvolal soud nezletilou k výsledku. Proti tomu se postavil zmocněnec stěžovatele s tím, že postoj dítěte byl zjištěn znaleckými posudky a že ji nelze vyslýchat v nepřítomnosti rodičů.

45. Dne 1. září 1998 zahájil soud z moci úřední řízení o změně výchovy.

46. Soud dne 3. září 1998 nezletilou i přes protesty stěžovatele vyslechl a poučil ji o nutnosti plnit platné rozhodnutí o úpravě styku.

47. Dne 21. září 1998 se konalo ve věci výkonu rozhodnutí, změny výchovy a úpravy styku ústní jednání. Při této příležitosti byl proveden výslech rodičů a stěžovatel podal nový návrh na výkon rozhodnutí, přičemž žádal o snížení výživného z důvodu, že se nemůže podílet na výchově své dcery. Za sedmnáct neuskutečněných styků od ledna 1998 uložil soud J. M. v závěru jednání pokutu ve výši 34 000 Kč (1 206 €). Pokuta nebyla uložena za styk, který se neuskutečnil dne 6. června 1998, neboť tato věc byla vyloučena k samostatnému projednání. Zmocněnci stěžovatele byla uložena pořádková pokuta za ztěžování průběhu jednání. Oba dotčení se odvolali.

48. V době od 15. října 1998 do 2. února 1999 podal stěžovatel pět návrhů na výkon rozhodnutí o úpravě styku.

49. Městský soud dne 2. února 1999 změnil rozhodnutí ze dne 21. září 1998 tak, že J. M. nelze vytýkat neuskutečnění čtyř styků během letních prázdnin roku 1998. Pokuta uložená za zmaření ostatních styků byla tedy snížena na 26 000 Kč (922 €). Rozhodnutí o uložení pokuty stěžovatelovu zmocněnci bylo potvrzeno.

50. Dne 1. března 1999 vznesl stěžovatel námitku podjatosti. Na výzvu soudu ji odůvodnil tak, že mu soudkyně bránila v účasti na výsledku dítěte. Jeho námitka byla dne 6. května 1999 zamítnuta.

51. Ústavní soud dne 8. března 1999 odmítl ústavní stížnost podanou stěžovatelem dne 3. března 1998 pro zjevnou neopodstatněnost s tím, že s ohledem na zájem nezletilých dětí by měl být výkon rozhodnutí o úpravě styku méně formální a že není nutné ukládat pokutu, jestliže neuskutečnění styku nebylo neodůvodněné.

52. Podle zprávy vypracované opatrovníkem dne 13. dubna 1999 bylo na základě jeho pohovoru s nezletilou zjištěno, že tato nadále odmítá styk se svým otcem a nesouhlasí se soudními rozhodnutími, jelikož neberou ohled na její názor. Stěžovatel opatrovníka obvinil z manipulace dítěte. Podle zprávy o výchovném dohledu nad nezletilou ze dne 10. června 1999 se při setkáních pouze řeší konflikt mezi J. M. a stěžovatelem.

53. Dne 16. července 1999 podal stěžovatel návrh na pokračování v řízení o výkon rozhodnutí.

54. Na jednání konaném dne 27. srpna 1999, které bylo původně nařízeno na 24. června 1999 a odročeno na žádost J. M., soud zamítl námitku matky, že opatrovník nadržuje stěžovateli.

55. Dne 31. srpna 1999 soud rozhodl, že nepřipouští zastoupení stěžovatele obecným zmocněncem, jemuž zákon nedovoluje vystupovat v několika soudních věcech najednou. Stěžovatel podal odvolání, které bylo dne 30. ledna 2001 zamítnuto.

56. Podle zpráv opatrovníka a orgánu péče o dítě z 5. října a 7. prosince 1999, 9. března, 12. června, 14. září a 12. prosince 2000 a 6. března 2001 se styky neuskutečňovaly, jelikož nezletilá odmítala jakýkoli kontakt s otcem. Nezletilá mimo jiné prohlašovala, že se stěžovatele bojí a že ji nikdo nemůže nutit k respektování rozhodnutí soudu. Bylo konstatováno, že k jedinému styku mezi stěžovatelem a jeho dcerou došlo dne 26. ledna 1998, dítě po něm nejevilo známky napětí či pláče; ostatní pokusy se nezdařily. Přestože bylo matce zasláno několik výzev, bylo zjevné, že nemá v úmyslu plnit soudní rozhodnutí o úpravě styku a že dítě manipuluje proti otci. Ostatně právě z těchto důvodů opatrovník navrhl soudu změnu rozhodnutí o výkonu rodičovské zodpovědnosti a svěřením dítěte do výchovy stěžovateli (řízení bylo zahájeno dne 1. září 1998).

57. J. M. dne 26. června 2000 navrhla, aby byl stěžovateli styk s dítětem zakázán.

58. Ústavní soud dne 14. září 2000 odmítl pro zjevnou neopodstatněnost stěžovatelovu ústavní stížnost namířenou proti rozhodnutí městského soudu ze dne 2. února 1999. Odkázal zejména na stanovisko, které vyjádřil ve svém rozhodnutí ze dne 8. března 1999, a uvedl, že dodržování práv rodičů je podmíněno ochranou zájmů dítěte.

59. Na jednání dne 4. dubna 2001 ve věci výkonu rozhodnutí, změny výchovy a úpravy styku došlo ke konfrontaci mezi soudem a obecným zmocněncem stěžovatele, který hodlal svou funkci nadále vykonávat; na tomto jednání stěžovatel vznesl námitku podjatosti, kterou odůvodnil existencí průtahů v řízení. J. M. navrhla zvýšení výživného.

60. Městský soud dne 4. května 2001 rozhodl o vyloučení soudkyně z projednávání věci s tím, že by kroky podniknuté stěžovatelem mohly zpochybnit její nestrannost. Dne 25. května 2001 byla věc přidělena jiné soudkyni.

61. Rozsudkem městského soudu ze dne 30. května 2001 byla J. M. za maření výkonu rozhodnutí o úpravě styku od března 1999 pravomocně odsouzena k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců. Soud shledal, že J. M. své dceři vědomě vštěpovala negativní postoj vůči otci a nepřipravovala ji na styk s ním. Ve zkušební době J. M. spolupracovala s poradenským centrem a byla pod dohledem probační služby. Ze zprávy probační služby ze dne 27. září 2002 vyplývá, že si dcera nepřála se stěžovatelem komunikovat a že ten neprojevil dostatek vůle k tomu, aby změnil průběh jejich setkání (nezletilá se chtěla procházet a odmítala s ním nastoupit do vozu).

62. Ze zprávy opatrovníka ze dne 11. června 2001 vyplývá, že se nezletilá ke stěžovateli chová agresivně a že spolupráce s matkou je velmi problematická.

63. Dne 23. srpna 2001 vyzval soud J. M., aby objasnila důvody neuskutečnění styků, které byly předmětem návrhů stěžovatele na výkon rozhodnutí. J. M. dne 5. října 2001 odpověděla, že dceru na styk připravuje a že jí nelze přičítat odpovědnost za to, že dítě styk odmítá.

64. Ústní jednání konané dne 11. září 2001, na němž stěžovatel zpochybnil nestrannost soudu s odůvodněním, že jeho zmocněnci byl odepřen přístup do budovy soudu, bylo odročeno na neurčito. Městský soud jeho námitku dne 23. listopadu 2001 zamítl.

65. Dne 15. března 2002 soud opět rozhodl, že nepřipouští zastoupení stěžovatele obecným zmocněncem. Na základě odvolání bylo toto rozhodnutí dne 6. května 2002 zrušeno pro překážku věci rozsouzené.

66. Podle zprávy opatrovníka předložené soudu dne 25. března 2002 se stěžovatel pravidelně dostavoval do bydliště nezletilé, se kterou však strávil nejvýše deset minut s tím, že dcera není řádně připravena; pokud jde o nezletilou, ta odmítala s otcem nastoupit do vozu. Ze zpráv ze dne 27. června a 24. září 2002 vyplývá, že se situace nezměnila.

67. Ústní jednání nařízené na 21. srpna 2002 bylo nejprve na žádost matky odročeno na 8. října 2002 a poté pro nemoc soudkyně odročeno na neurčito.

68. Obvodní soud dne 16. října 2002 zahájil bez návrhu řízení o nařízení ústavní výchovy nezletilé a vydal předběžné opatření, kterým matce nezletilé uložil, aby ji předala do péče diagnostického ústavu. Soud dospěl k závěru, že za stavu, kdy nezletilá nerespektuje svého otce a matka neplní své rodičovské povinnosti, nemůže dítě setrvávat v prostředí, které ohrožuje jeho výchovu, a potřebuje odbornou péči. Soud rovněž poznamenal, že toto opatření by mělo stěžovateli umožnit styk s dcerou.

69. Dne 11. listopadu 2002 pověřil soud psychiatrickou léčebnu k podání znaleckého posudku o nezletilé a k posouzení, zda (a pokud ano, proč) trpí syndromem zavrženého rodiče a zda její rodiče trpí psychickými potížemi.

70. Městský soud dne 3. prosince 2002 zrušil rozhodnutí ze dne 16. října 2002, které bylo napadeno matkou dítěte, a věc vrátil soudu prvního stupně s tím, že má být přidělena jinému soudci. Podle odvolacího soudu pouhá skutečnost, že se dcera se svým otcem nestýká, nemůže odůvodnit její předání do péče diagnostického ústavu, neboť by tak byla potrestána za situaci, za níž nenese odpovědnost, a to tím spíše, že povinnosti stanovené v rozsudcích byly určeny jejím rodičům a nikoli jí samotné.

71. Dne 6. prosince 2002 byla věc přidělena jiné soudkyni.

72. V době od 30. prosince 2002 do 26. března 2004 předložil opatrovník několik zpráv o situaci v rodině.

73. Dne 3. března 2003 požádali znalci, aby byla za účelem vyšetření nezletilé nařízena její krátkodobá hospitalizace, a dále o prodloužení lhůty stanovené k vypracování posudku. Matka dítěte s tím nesouhlasila.

74. Dne 10. března 2003 podal stěžovatel návrh na postoupení věci jinému soudu.

75. Dne 22. dubna 2003 soud rozhodl, že znaleckého posudku již není třeba.

76. Dne 8. srpna 2003 sdělil soud rodičům, že hodlá provést výslech nezletilé. Vzhledem k tomu, že se nezletilá dne 30. září 2003 k soudu nedostavila, konal se její výslech až dne 21. října 2003. Nezletilá vypověděla, že nechce zůstat s otcem sama, protože je vůči ní agresivní a kritický, a že je na něm, aby připravil program jejich setkání.

77. Dne 21. srpna 2003 bylo proti dceři stěžovatele zahájeno trestní stíhání pro trestný čin krádeže. Dne 16. ledna 2004 bylo trestní stíhání podmíněně zastaveno.

78. Ústní jednání, které se ve věci zvýšení výživného mělo konat dne 5. prosince 2003, bylo na žádost matky odročeno.

79. Dne 5. ledna 2004 byla věc přidělena nové soudkyni.

80. Dne 22. července 2004 soud s ohledem na dosažení zletilosti stěžovatelovy dcery zastavil řízení o výchově, o úpravě styku, o výkonu styku a o nařízení ústavní výchovy nezletilé. Řízení o návrhu stěžovatele na snížení výživného a o návrhu matky na jeho zvýšení (ke kterému se údajně připojila i dcera) nadále probíhají.

Dne 31. prosince 2004 se stěžovatel odvolal proti rozhodnutí o zastavení řízení o výkon styku s tvrzením, že utrpěl hmotnou újmu, když se bezvýsledně dostavoval na setkání se dvou dcerou.

81. Aby soud mohl rozhodnout o výživném, vyslechl následně dotčené osoby ve věci jejich majetkových poměrů. Při jednání konaném dne 16. prosince 2004 byla stěžovateli za rušení průběhu jednání uložena pořádková pokuta. Ten vznesl námitku podjatosti. V lednu

roku 2005 navrhla příslušná soudkyně své vyloučení a věc pak byla přidělena již osmému soudci v pořadí.

82. Dne 3. března 2005 městský soud vyhověl odvolání stěžovatele a zrušil rozsudek ze dne 22. července 2004 v části týkající se zastavení řízení o výkon styku; k tomu soud uvedl, že pokud nebylo pravomocně rozhodnuto o některých návrzích stěžovatele na výkon jeho práva na styk podaných ještě v době, kdy dcera byla nezletilá, je třeba o nich věcně rozhodnout.

Ve stejný den soud zamítl námitku podjatosti, kterou stěžovatel vznesl vůči všem soudcům soudu prvního stupně.

83. Další ústní jednání se konala ve dnech 22. dubna, 28. června a 15. července 2005. V závěru posledně uvedeného jednání vydal obvodní soud rozsudek, kterým matce uložil za neuskutečnění devíti styků od 6. června 1998 do 30. ledna 1999 pokutu v celkové výši 18 000 Kč (638 €); tato část výroku rozsudku nabyla právní moci v září 2005. Dne 15. srpna 2005 soud tuto pokutu zvýšil o 4 000 Kč (142 €), jelikož se neuskutečnila dvě další setkání. Soud prohlásil, že návrh stěžovatele byl opodstatněný, neboť matka jeho stykům s dcerou dlouhodobě bránila, a konstatoval, že J. M. ve výchově nezletilé naprosto selhala, zejména pokud jde o její povinnost vést ji ke kladnému vztahu k druhému rodiči.

Soud zároveň zamítl návrh stěžovatele na snížení výživného a rozhodl o jeho zvýšení a dále přiznal stěžovateli náhradu za cestovné hrazené v souvislosti s jeho účastí na některých ústních jednáních.

84. V srpnu roku 2005 se stěžovatel odvolal proti části rozsudku týkající se výživného.

85. V závěru ústního jednání konaného dne 8. února 2006 městský soud zrušil napadenou část rozsudku ze dne 15. července 2005 s odůvodněním, že je třeba lépe posoudit majetkové poměry dotčených osob.

86. Dne 13. února 2006 navrhl stěžovatel vyloučení soudkyně, která případ vyřizovala v prvním stupni.

87. Další jednání byla nařízena na 24. května a 19. července 2006. Řízení nadále probíhá.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO

88. Příslušné vnitrostátní právo a praxe jsou popsány v rozhodnutí *Choc proti České republice* (č. 25213/03, 29. listopad 2005).

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

89. Stěžovatel tvrdí, že délka řízení o výkonu rodičovské zodpovědnosti byla v rozporu se zásadou „přiměřené lhůty“ ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

90. V souladu s rozhodnutím o přijatelnosti této stížnosti začalo relevantní období dne 1. září 1998, kdy obvodní soud zahájil z moci úřední řízení o změně výchovy, k němuž se následně připojily další návrhy podané oběma rodiči (o výživném, o zákazu styku, o úpravě

práva na styk). Zatímco o většině těchto otázek bylo rozhodnuto v rozsudcích ze dne 22. července 2004 a 15. července 2005, v otázce výživného dosud rozhodnuto nebylo.

Řízení, které má Soud přezkoumat, tedy trvá již osm let a více než tři měsíce na dvou stupních soudní soustavy. Během tohoto období vydaly příslušné soudy kromě výše uvedených rozsudků i několik rozhodnutí procesní povahy, a věc týkající se výkonu rozhodnutí byla předložena i Ústavnímu soudu (viz § 51 a 58 výše).

91. Vláda připouští, že řízení mělo pro stěžovatele velký význam, poznamenává však, že věc byla po skutkové stránce dosti složitá, zejména kvůli nepřátelským postojům rodičů a značnému počtu prováděných důkazů. Délka řízení byla navíc podle vlády ovlivněna chováním účastníků řízení a jejich mohutnou procesní aktivitou, jejíž účinky lze stěží označit za produktivní. Vláda v této souvislosti uvádí, že rodiče podávali soudu četné návrhy a opravné prostředky, jakož i řadu námitek, a že měnili zástupce. Třebaže nelze účastníkům řízení tyto kroky vytýkat, potřeba neustálého přemísťování spisu objektivně přispěla k prodlužování řízení, za něž nelze činit odpovědným stát. Pokud se jedná o vnitrostátní soudy, vláda se domnívá, že věc vyřizovaly plynule a že v jejich postupu nelze shledat období nečinnosti. Věcí bylo navíc v prvním stupni pověřeno několik soudců a na jejím projednávání se podílely soudy čtyř stupňů.

Ve svém doplňujícím stanovisku vláda nicméně ponechává tuto otázku na uvážení Soudu.

92. Stěžovatel zdůrazňuje, že věc dosud nebyla skončena a že je v současné době přidělena v pořadí již osmému soudci. Dle jeho názoru soudy neprojednaly všechny jeho návrhy a přednostně se zabývaly vyřizováním účtů s jeho zmocněncem.

93. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle okolností případu a s ohledem na kritéria vyvozená z jeho vlastní judikatury, jimiž jsou zejména složitost věci, chování stěžovatelů, postup příslušných orgánů a význam sporu pro zúčastněné strany (viz, mimo jiné, *Frydlander proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII; *Voleský proti České republice* ze dne 29. června 2004, č. 63267/00, § 102). Případy týkající se péče o dítě je tedy nezbytně nutné projednávat ve vší rychlosti a průtahy v některé fázi řízení lze tolerovat pouze za podmínky, že celková doba řízení nebude nepřiměřená (*Nuutinen proti Finsku*, č. 32842/96, § 110, ESLP 2000-VIII).

94. Soud nejprve připouští, že případ vykazoval jistou míru složitosti z důvodu silného napětí mezi rodiči, a ztotožňuje se s argumentem vády, že stěžovatel je do jisté míry za průtahy v řízení odpovědný. Soud nicméně konstatuje, že soud prvního stupně nevydal po dobu téměř šesti let žádné rozhodnutí o změně výchovy, ačkoli tuto otázku nastolil z moci úřední vzhledem k přístupu matky, které bylo dítě svěřeno do výchovy, již v roce 1993. Řízení bylo navíc z převážné části zastaveno z důvodu dosažení zletilosti stěžovatelovy dcery, řízení o výživném dosud probíhá. Soud se domnívá, že taková situace je neslučitelná s požadavkem zvláštní pečlivosti, která má být podobným případům věnována, a to tím spíše, že v dané věci byly nedostatky ve výchově matky nezpochybnitelné a že napjatá situace v rodině měla devastující účinek na psychický stav nezletilé. Skutečnost, že se vnitrostátní soudy musely současně (avšak bezvýsledně) zabývat výkonem práva na styk přiznaného stěžovateli, neospravedlňuje nečinnost v řízení ve věci samé. Žalovanému státu totiž přísluší uspořádat svůj soudní systém tak, aby splňoval požadavky článku 6 Úmluvy, a zajistit si vlastní prostředky, aby případy týkající se nezletilých dětí byly i přes případné rozpory mezi jejich rodiči vyřizovány urychleně.

95. Vzhledem k výše uvedeným závěrům a s přihlédnutím k významu řízení pro stěžovatele se Soud domnívá, že délka řízení v daném případě nesplňuje požadavek „přiměřené lhůty“.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tudíž došlo.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 8 ÚMLUVY

96. Stěžovatel tvrdí, že délka rozhodovacího procesu měla nepříznivý dopad na jeho právo na respektování rodinného života, a namítá, že neměl možnost dosáhnout výkonu práva na styk, které mu soudy nejdříve přiznaly ve svých rozhodnutích ze dne 20. října 1994 a 16. března 1995 a posléze rozhodnutími ze dne 5. května a 11. listopadu 1997. V této souvislosti se dovolává článku 8 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„1. Každý má právo na respektování svého (...) rodinného života (...).

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu (...) ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

A. Tvrzení stran

1. Vláda

97. Vláda podotýká, že první rozhodnutí, jimiž bylo stěžovateli přiznáno právo na styk, byla vydána ve dnech 20. října 1994 a 16. března 1995. V reakci na jejich nerespektování matkou jí soud dne 8. června 1995 zaslal výzvu a žádal o asistenci opatrovníka. Po jistých soudních peripetiích byla matce dne 19. listopadu 1997 uložena pokuta za dva zmařené styky, které se měly uskutečnit ve dnech 12. a 19. června 1995.

Dále bylo právo stěžovatele na styk nově upraveno ve dnech 5. května a 11. listopadu 1997. Až do 8. března 1998 měly být u předávání dítěte přítomny sociální pracovníce, což bylo dodrženo. Dne 16. února 1998 je pak doprovázela psycholožka. Přes jejich snahu se podařilo uskutečnit setkání pouze dne 26. ledna 1998, ostatní pokusy narážely na odpor nezletilé. Nezletilá tuto situaci prožívala dosti negativně a dne 15. února 1998 se dokonce obrátila na krizové centrum. Dne 5. února 1998 soud matku opětovně vyzval k plnění jejích povinností a dne 21. září 1998 jí uložil pokutu, jejíž výše byla dne 2. února 1999 na základě odvolání snížena. Vzhledem k tomu, že J. M. v průběhu roku 1999 nadále bránila styku stěžovatele s dítětem, byla v trestním řízení dne 30. května 2001 pravomocně odsouzena. Vláda v této souvislosti odkazuje na zprávu probační služby ze dne 27. září 2002.

98. Vláda dále zdůrazňuje, že opatrovník v rozmezí let 1993 až 2003, kdy byl s oběma rodiči v pravidelném kontaktu, vyčerpal veškeré zákonem stanovené možnosti, tj. předkládal soudu zprávy, vykonával dohled nad výchovou nezletilé, konal pohovory se všemi dotčenými osobami a zajišťoval jejich kontakt se specializovanými zařízeními.

99. Vláda se proto domnívá, že vnitrostátní orgány přijaly veškerá opatření, která od nich bylo možno spravedlivě požadovat. Naproti tomu stěžovatel a jeho bývalá manželka pouze řešili své vzájemné konflikty soudní cestou a nesnažili se o spolupráci či o dosažení kompromisu. Počátek řízení byl poznamenán odporem matky, která si však posléze uvědomila nutnost umožnit stěžovateli styk s dcerou, avšak tehdy již byl vztah mezi stěžovatelem a jeho dcerou značně komplikovaný. Vláda poznamenává, že stěžovatel místo aby za daného stavu vyšel dceři vstříc, setrval, zdá se, na svých postojích.

2. Stěžovatel

100. Stěžovatel označuje stanovisko vlády za lživé a zkreslené. Podle jeho názoru se vláda snaží zakrýt skutečnost, že mu je od roku 1993 znemožněn styk s dcerou a že vnitrostátní soudy nebyly schopny zajistit výkon svých vlastních rozhodnutí. Tvrdí také, že tato rozhodnutí, na jejichž základě mu bylo přiznáno velmi omezené právo na styk (původně dvě hodiny měsíčně, tedy méně, než kolik přiznává zákon zadrženým osobám), jej přivedla do postavení občana třetí kategorie a způsobila mu psychickou újmu. Nehledě na skutečnost, že se pravidelně dostavoval na předem stanovené místo, což bylo nákladné, nikdy se nemohl se

svou dcerou setkat. Od roku 1998 až do zastavení řízení dne 22. července 2004 se soud již nijak nezabýval jeho návrhy na výkon rozhodnutí. Soudní rozhodnutí, kterým mu bylo přiznáno právo na styk, se tak stalo pouhým bezcenným kusem papíru a on sám jen beznadějně přihlížel tomu, jak matka, jejímž přičiněním se u dítěte vyvinul syndrom zavrženého rodiče, dceru doslova „ničí“. Soudy mu tak po dobu deseti let nezajistily sebemenší možnost podílet se na výchově dcery a vzájemně s ní rozvíjet vztahy. To je podle jeho mínění důkazem, že otec nemá před českými soudy stejné postavení jako matka a nezbyvá mu, než se jich doprošovat.

B. Hodnocení Soudu

101. Soud je předně toho názoru, že část stížnosti týkající se dopadu délky rozhodovacího procesu na právo stěžovatele na respektování rodinného života se zakládá na stejných skutečnostech jako námitka týkající se článku 6 odst. 1 Úmluvy. Z toho důvodu Soud nepovažuje za nutné tuto část stížnosti opětovně zkoumat z pohledu článku 8 Úmluvy (viz, *mutatis mutandis*, výše uvedený rozsudek *Voleský proti České republice*, § 116).

Soud se tedy bude dále zabývat otázkou realizace práva stěžovatele na styk. Není námitek vůči tomu, že případ spadá do „rodinného života“ ve smyslu článku 8 Úmluvy a že je tento článek na daný případ aplikovatelný.

102. Soud již mnohokrát uvedl, že základním cílem článku 8 je ochrana jednotlivce před svévolnými zásahy orgánů veřejné moci, avšak toto ustanovení smluvnímu státu neukládá pouze povinnost zdržet se takových zásahů: tento spíše negativní závazek může být doplněn o závazky pozitivní, jež jsou pevně spjaty s účinným respektováním soukromého či rodinného života. Ty mohou zahrnovat přijetí opatření směřujících k respektování rodinného života až po úroveň vztahů mezi jednotlivci, k nimž mimo jiné patří zavedení vhodného a dostatečného právního nástroje k zajištění legitimních práv zúčastněných osob a plnění soudních rozhodnutí, popř. vhodných zvláštních opatření (viz, *mutatis mutandis*, *Zawadka proti Polsku*, č. 48542/99, § 53, 23. červen 2005).

Z článku 8 tak vyplývá právo rodiče na to, aby byla přijata opatření, která mu umožní styk se svým dítětem, i povinnost vnitrostátních orgánů taková opatření přijmout. Dle Soudu je třeba na tyto zásady nahlížet tak, že se uplatní též i v případě sporů mezi rodiči ohledně styku s dítětem (viz, *mutatis mutandis*, *Mihailova proti Bulharsku*, č. 35978/02, § 80, 12. leden 2006).

103. V daném případě Soud v první řadě uvádí, že stěžovatel podal soudu ihned po vydání rozsudku o rozvodu, kterým mu byl zamítnut návrh na svěření dítěte do výchovy, návrh na úpravu styku (viz výše § 13). Bylo mu přiznáno právo na zprostředkovaný styk s dítětem, který se mu však podařilo uskutečnit pouze dne 12. června 1995 (viz výše § 21). V závěru nového řízení zahájeného z moci úřední (viz výše § 24) bylo stěžovateli přiznáno širší právo na styk (viz výše § 34). Orgány tedy měly povinnost přijmout opatření za účelem jeho sloučení s dítětem. Není sporu o tom, že kroky, které orgány v daném případě podnikly, nepřinesly požadovaný výsledek a že řízení o výkonu rozhodnutí se nakonec stalo bezpředmětným, neboť dcera dosáhla zletilosti.

104. Skutečnost, že úsilí orgánů bylo marné, však sama o sobě nemůže vést k závěru, že stát porušil své pozitivní závazky vyplývající pro něj z článku 8 Úmluvy (viz, *mutatis mutandis*, výše uvedený rozsudek ve věci *Mihailova proti Bulharsku*, § 82). Povinnost státních orgánů přijmout taková opatření, která umožní kontakt rodiče s dítětem, kteří spolu nežijí, totiž není absolutní a porozumění a spolupráce všech zúčastněných osob vždy představují důležitý faktor. Státní orgány sice mají vyvíjet snahu, aby této spolupráci napomohly, ale jejich povinnost využít donucovacích prostředků nemůže být neomezená: musí brát ohled na zájmy, práva a svobody dotčených osob a zejména na nejvyšší zájem dítěte a jeho práva, která mu přiznává článek 8 Úmluvy (viz výše uvedený rozsudek ve věci *Voleský*

proti České republice, § 118). Soud ve své judikatuře konstantně připouští, že v této citlivé oblasti je k donucovacím prostředkům třeba přistupovat s maximální opatrností (*Reigado Ramos proti Portugalsku*, č. 73229/01, § 53, 22. listopad 2005) a že článek 8 Úmluvy v žádném případě neopravňuje rodiče k tomu, aby vyžadoval přijetí opatření, jež by poškozovala zdraví a rozvoj dítěte (viz *Elsholz proti Německu* [velký senát], č. 25735/94, § 49-50, ESLP 2000-VIII). Rozhodující je zjistit, zda státní orgány přijaly za účelem usnadnění styku veškerá opatření, která od nich bylo možné v daném případě rozumně očekávat (viz výše uvedený rozsudek *Nuutinen proti Finsku*, § 128).

105. Podle Soudu má v této věci zásadní význam skutečnost, že po celou dobu trvání řízení znalci i soudy zdůrazňovali, že setkání s otcem je v zájmu harmonického vývoje nezletilé. Ze znaleckého posudku vypracovaného dne 15. dubna 1994 (viz výše § 15), tedy přibližně jeden rok po rozchodu rodičů, vyplývá, že nezletilá (tehdy ve věku osmi let) „je na styk s otcem připravena, jelikož s ním neměla špatnou zkušenost“. Již v tomto prvním posudku byla navíc řeč o „programování“ dítěte matkou. Bylo tedy více než zjevné, že plynutí času má pro stěžovatele negativní důsledky. Stejně tak znalecký posudek vyhotovený v březnu roku 1997 (viz výše § 30) se zastával obnovení styků stěžovatele s jeho dcerou. Opatrovník navíc několikrát upozorňoval soud na to, že J. M. navádí dítě proti stěžovateli (viz výše § 36 a 56), v rámci trestního řízení pak bylo zjištěno, že matka dceři vědomě vštěpovala negativní postoj vůči otci (viz výše § 61).

106. Je třeba připomenout, že v takových případech se vhodnost opatření posuzuje podle rychlosti jeho provedení (*Maire proti Portugalsku*, č. 48206/99, § 74, ESLP 2003-VII). Soud s údivem poznamenává, že právo stěžovatele na styk s jeho dcerou nebylo prakticky upraveno po dobu takřka dvou let, tj. od 12. října 1995 (počátek řízení o změně práva na styk) do 5. května/11. listopadu 1997. Dále je nutno konstatovat, že soud sice dne 1. září 1998 využil § 27 odst. 2 zákona o rodině, který mu umožňuje zahájit z vlastního podnětu řízení o změně výchovy v případě, že jeden z rodičů brání druhému v uskutečnění jeho práva na styk, v tomto řízení však nebylo vydáno žádné rozhodnutí, a to až do doby, kdy dcera dosáhla zletilosti.

107. Soud je rovněž názoru, že ve věci výkonu rozhodnutí o stěžovatelově právu na styk nepostupovaly občanskoprávní soudy s péčí, která byla v daném případě nezbytná, přestože byly opatrovníkem dítěte o situaci pravidelně informovány. Poté, co soudy matce uložily ve dnech 21. září 1998 a 2. února 1999 pokutu za styky neuskutečněné v roce 1998, nepřijaly již vůči ní až do 15. července 2005 žádné opatření; k posledně uvedenému datu byla J. M. uložena další pokuta; je však třeba poznamenat, že se tato sankce týkala styků, které se měly uskutečnit v letech 1998 a 1999, a nemůže tedy být v žádném případě považována za vhodné a rychlé opatření. Takový nedostatek pečlivosti, k němuž se přičítá nepřijetí pozitivních opatření určených k usnadnění styku stěžovatele s jeho dcerou, nemůže být dle názoru Soudu vyvážen odsouzením matky v trestním řízení, o kterém bylo rozhodnuto dne 30. května 2001.

108. Ze spisu tedy vyplývá, že i přes vydání pravomocného rozhodnutí, kterým bylo stěžovateli přiznáno právo na styk, se jeho jediný styk s dítětem uskutečnil dne 26. ledna 1998 (viz výše § 36). I když toto setkání proběhlo bez závažných problémů, bylo u nezletilé následně zjištěno psychické trauma (viz výše § 38). Následující setkání se omezila pouze na konflikt stěžovatele s jeho bývalou manželkou (viz výše § 52), nebo trvala jen velmi krátce (viz výše § 66).

Soud v této souvislosti připouští, že změna relevantních okolností může ospravedlnit nevykonání pravomocného rozhodnutí o styku rodiče s jeho dítětem. Nicméně vzhledem k pozitivním závazkům, které pro stát vyplývají z článku 8, a k obecné zásadě právního státu se Soud musí ujistit, že tato změna okolností nebyla zaviněna neschopností vnitrostátních orgánů přijmout veškerá opatření, která od nich bylo možné za účelem usnadnění výkonu takového

rozhodnutí rozumně očekávat (*Sylvester proti Rakousku*, č. 36812/97 a 40104/98, § 63, 24. duben 2003). Na základě výše uvedených skutečností však nelze tvrdit, že by příslušné orgány projevily dostatečnou pečlivost.

109. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Soud připouští, že nevykonávání stěžovatelova práva na styk byl přičitatelný především zjevnému odporu ze strany matky a posléze i dítěte, naprogramovaného matkou. Soud nicméně zdůrazňuje, že v takovém případě příslušným orgánům náleželo přijmout vhodná opatření, aby potrestaly tento nedostatek spolupráce ze strany matky. Jestliže totiž není použití donucovacích prostředků vůči dětem v této závažné situaci žádoucí, nelze použití takových sankcí vyloučit v případě zjevně nezákonného chování rodiče, se kterým dítě žije (viz výše uvedený rozsudek *Maire proti Portugalsku*, § 76). V daném případě však vnitrostátní soudy nepostupovaly při využívání různých prostředků výkonu rozhodnutí stanovených vnitrostátním právem dostatečně rychle a systematicky. Nadto vzhledem k závěrům obvodního soudu, podle kterého matka zcela selhala v plnění svých výchovných povinností (viz výše § 68 a 83), se nabízí otázka, zda byly soudy ve svém postupu dostatečně vedeny řádně zjištěným zájmem dítěte.

110. Tyto skutečnosti postačují Soudu k vyslovení závěru, že došlo k porušení článku 8 Úmluvy z důvodu nevykonávání stěžovatelova práva na styk.

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

111. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

112. Stěžovatel žádá jako náhradu morální újmy způsobené nemožností realizovat své právo na styk částku 1 000 € za každý měsíc, kdy byl od dcery odloučen, a to až do doby, kdy dosáhla zletilosti, tj. celkem 132 000 €.

113. Vláda v první řadě konstatuje, že stížnost byla zčásti prohlášena za nepřijatelnou a že stěžovatel podle všeho nežádá náhradu jakékoli újmy způsobené délkou řízení.

Částku požadovanou stěžovatelem z titulu porušení článku 8 Úmluvy pak vláda považuje za přemrštěnou a ponechává ji na uvážení Soudu.

114. Soud poznamenává, že morální újma, tak jak na ni stěžovatel poukazuje, se vztahuje pouze k části stížnosti týkající se jeho práva na respektování rodinného života, a tudíž mu nelze poskytnout odškodnění za porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy.

Soud se naproti tomu domnívá, že porušením článku 8 Úmluvy utrpěl stěžovatel značnou morální újmu, kterou nelze napravit pouhým konstatováním porušení. Částka požadovaná z tohoto titulu je nicméně přehnaná. Vzhledem ke všem dostupným informacím přiznává Soud stěžovateli z tohoto titulu na spravedlivém základě ve smyslu článku 41 Úmluvy částku 10 000 €.

B. Náklady řízení

115. Stěžovatel předkládá *pro forma* fakturu a požaduje částku 2 306 € jako náhradu nákladů vynaložených v řízení před Soudem.

116. Podle vlády stěžovatel neprokázal, že skutečně došlo k uhrazení faktury, která neobsahuje ani datum splatnosti a je vystavena na přehnaně vysokou částku. Vláda dále připomíná, že stěžovateli byla poskytnuta právní pomoc.

117. V souladu s judikaturou Soudu může být stěžovateli přiznána náhrada nákladů řízení pouze tehdy, jestliže prokáže jejich reálnost a nezbytnost a účelnost vynaložené částky. Soud v daném případě s ohledem na dostupné informace a na výše uvedená kritéria považuje za přiměřené přiznat stěžovateli částku 1 200 €, sníženou o částku 398 €, poskytnutou stěžovateli z titulu právní pomoci Radou Evropy.

C. Úroky z prodlení

118. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 8 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, následující částky, které budou převedeny na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení:
 - i. 10 000 € (deset tisíc eur) jako náhradu morální újmy;
 - ii. 1 200 € (tisíc dvě stě eur) jako náhradu nákladů řízení, sníženou o částku 398 € (tři sta devadesát osm eur), poskytnutou stěžovateli Radou Evropy z titulu právní pomoci;
 - iii. případnou částku daně z výše uvedených částek;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do okamžiku zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 9. ledna 2007 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. NAISMITH
zástupce tajemnice sekce

J.-P. COSTA
předseda